

Številka: 018-011/2024-7

Datum: 5. 3. 2024

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Sama Črveka, kot predsednika senata, ter Aleksandra Petrovčiča in Igorja Luzarja, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Izdelava investicijske in projektne dokumentacije, priprava dokumentacije v zvezi z javnim naročilom, storitve vodenja projekta elektronski temperaturno terapevtski list z intenzivnimi terapijami*«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja IPMIT, Institut za projektni management in informacijsko tehnologijo, d.o.o., Kotnikova ulica 30, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Republika Slovenija, Ministrstvo za zdravje, Štefanova ulica 5, Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), dne 5. 3. 2024

odločila:

1. Zahtevak za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.
3. Zahteva izbranega ponudnika za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po odprtem postopku, je bilo objavljeno na portalu javnih naročil dne 14. 8. 2023, pod št. objave JN005346/2023-B01, in v Uradnem listu EU dne 16. 8. 2023, pod št. objave 2023/S 156-497905.

Naročnik je z dokumentom »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« (datiran z dne 4. 1. 2024 in objavljen na portalu javnih naročil dne 12. 1. 2024) zadevno javno naročilo oddal v izvedbo ponudniku Deloitte svetovanje, d.o.o., Dunajska cesta 165, Ljubljana (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). Vlagateljeva ponudba, ki jo je naročnik ocenil za dopustno, se je glede na merilo za oddajo javnega naročila uvrstila za ponudbo izbranega ponudnika.

Vlagatelj je z vlogo z dne 24. 1. 2024 vložil zahtevek za revizijo, v katerem predlaga, (1) da se odločitev o oddaji javnega naročila razveljavi, (2) da naročnik ponovno sprejme odločitev o oddaji naročila, s katero javno naročilo odda vlagatelju, in (3) da se mu povrnejo stroški pravnega varstva. Vlagatelj zatrjuje, da je naročnik ponudbo izbranega ponudnika nezakonito označil za dopustno, s tem v zvezi pa naročniku očita več kršitev pri njenem pregledu.

1. Veljavnost ponudbe izbranega ponudnika je potekla dne 18. 12. 2023. Ker neveljavne ponudbe ni mogoče podaljšati, je izbrani ponudnik z dopisom z dne 11. 1. 2024 (v katerem je navedel, da podaljšuje veljavnost ponudbe do dne 22. 3. 2024) nedopustno predložil novo ponudbo. Naročnik ni imel podlage za sprejem ponudbe izbranega ponudnika, saj prvotna ponudba ni bila več veljavna, naknadno predložene ponudbe pa ni dopustno upoštevati.
2. Ponudba izbranega ponudnika ni v slovenskem jeziku oz. ni uradno prevedena v slovenski jezik, kar ni skladno z zahtevo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in 36. členom Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3). Obrazci »Izjava gospodarskega subjekta«, ki se nanašajo na podizvajalce s sedežem v tujini, so v angleškem jeziku. Prevoda neizpolnjenega naročnikovega obrazca v angleški jezik, ki ga je izbrani ponudnik predložil v ponudbo, ni mogoče šteti za uradni prevod podanih izjav podizvajalcev. Ker izbrani ponudnik ni predložil uradno prevedenih izjav nominiranih podizvajalcev, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, ni dokazal neobstoja razloga za izključitev iz točke 8.2.5. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Izbrani ponudnik je predložil neuradne prevode dokazil o pridobljeni izobrazbi nominiranih kadrov, vendar pa neuraden prevod ne more biti sprejet kot ustrezen, saj skladno z drugim odstavkom 36. člena ZJN-3 kot relevanten za presojo dopustnosti ponudbe šteje le uraden prevod v slovenski jezik, ne pa tudi neuraden prevod.
3. Izbrani ponudnik je kot dokazilo o neobstoju izključitvenega razloga iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3 za nominirane podizvajalce, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, predložil notarsko overjene in sodno prevedene zaprisežene izjave, pri čemer dve izjavi nista sodno prevedeni v delu, ki se nanaša na notarsko overitev, zato ti izjavi ne moreta biti upoštevani kot dokaz. Ker Poljska, Hrvaška in Madžarska izdajajo potrdila s strani pristojnih organov, naročnik lastnih izjav podizvajalcev ne more upoštevati. Izbrani ponudnik je sicer predložil potrdila, izdana s strani pristojnih organov, vendar vlagatelju ni bil omogočen vpogled v vsebino teh dokumentov, tako da ni mogoče ugotoviti, ali so potrdila predložena za vse podizvajalce, ali so vsebinsko ustrezna in ali izkazujejo neobstoje izključitvenega razloga. Vlagatelj zato domneva, da predložena potrdila ne dokazujejo neobstoja izključitvenega razloga, posledično pa (in ker tudi ni mogoče upoštevati zapriseženih izjav) izbrani ponudnik ni izkazal neobstoja tega izključitvenega razloga.

Izbrani ponudnik se je po pooblaščenca, Odvetniški družbi Potočnik in Prebil, o.p., d.o.o., Ajdovščina 4, Ljubljana, z vlogo z dne 1. 2. 2024 izjasnil o zahtevku za revizijo ter predlagal njegovo zavrnitev. Izbrani ponudnik je zahteval tudi povrnitev stroškov postopka pravnega varstva.

1. Ponudbo, katere rok veljavnosti je potekel, je pravno mogoče ohraniti v veljavi. Naročnik je bil upravičen po poteku veljavnosti ponudbe zahtevati podaljšanje veljavnosti ponudbe, izbrani ponudnik pa je imel diskrecijsko pravico, da se odloči, ali bo podaljšal veljavnost ponudbe ali ne. Izbrani ponudnik je podaljšal veljavnost ponudbe, zato je ta ostala veljavna do dne 22. 3. 2024.
2. Naročnik ni zahteval uradnih (sodnih) prevodov, kot tudi ne, da morajo biti prevedeni v slovenski jezik originalni dokumenti. Namen predložitve prevoda je, da naročnik razume vsebino dokumenta, zato ni bilo potrebe, da bi izbrani ponudnik v angleški jezik preveden obrazec »Izjava gospodarskega subjekta« še enkrat prevajal v slovenski jezik. Tudi sicer pozivanje na dopolnitev ponudbe v tem delu ne bi bilo potrebno, saj naročnik pozove na odpravo pomanjkljivosti v ponudbi le, če določenega dejstva ne more preveriti sam – očitno je lahko naročnik preveril dejstva, vezana na omenjeni obrazec.

3. Pristojni organi na Poljskem, Madžarskem in Hrvaškem ne izdajajo potrdil, ki bi v celoti dokazovala neobstoj izključitvenega razloga, vezanega na izpolnjevanje (ne)davčnih obveznosti. Izbrani ponudnik je zato, poleg potrdil pristojnih organov, predložil tudi zaprisežene izjave, overjene pri notarju. Besedilo notarske overitve pa za dokazovanje neobstoja razloga za izključitev ni pomembno, poleg tega ga je naročnik očitno razumel.

Naročnik je s sklepom z dne 5. 2. 2024 zavrnil zahtevek za revizijo in zahtevi vlagatelja in izbranega ponudnika za povrnitev stroškov.

1. Naročnik, sklicujoč se na prakso Državne revizijske komisije, navaja, da je mogoče ponudbo, ki ji je potekel rok veljavnosti podaljšati, kot je to storil izbrani ponudnik, zato so revizijske navedbe v tem delu neutemeljene.
2. Naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni zahteval uradnih prevodov ali prevodov originalnih dokumentov, zato tega tudi ne more zahtevati v fazi pregleda in ocenjevanja ponudb. Naročnik je kot ustrezne sprejel izjave podizvajalcev, saj je s tem v zvezi predložene dokumente mogoče primerjati in ugotoviti, da so podpisane izjave vsebinsko identične prevedenemu osnutku, dodani so le podatki, kot so firma, naslov in ime, ki so v vseh jezikih enaki. Namen prevoda v slovenski jezik je, da naročnik razume vsebino dokumenta. Poleg tega je naročnik lahko preveril dokazila, saj razume angleški jezik, zato pozivanje na dopolnitev v tem delu ne bi bilo potrebno.
3. Naročnik ni zahteval prevoda notarskih overitev, saj vsebina notarske overitve (ki je v jeziku, ki ga naročnik razume) ni relevantna za izkazovanje odsotnosti razlogov za izključitev, temveč je relevantna vsebina same zaprisežene izjave. Izbrani ponudnik je predložil tista potrdila, ki jih v zvezi z izključitvenim razlogom iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3 izdajajo pristojni organi Poljske, Hrvaške in Madžarske, ter jih predvideva zbirka eCertis. Če pa ta dokazila niso ustrezna, ker njihovo besedilo ni identično besedilu iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3 ali iz razloga, ker potrjujejo dejansko stanje na dan izdaje potrdil, je izbrani ponudnik predložil overjene zaprisežene izjave, ki tako vsebinsko kot časovno izkazujejo odsotnost razlogov za izključitev.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 13. 2. 2024 odstopil dokumentacijo v zvezi z oddajo predmetnega javnega naročila in pripadajočo dokumentacijo predrevizijskega postopka.

Vlagatelj se do navedb naročnika v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo, kot tudi ne do navedb izbranega ponudnika v vlogi z dne 1. 2. 2024 (slednjo je Državna revizijska komisija posredovala vlagatelju) do sprejema predmetne odločitve Državne revizijske komisije ni opredelil.

Državna revizijska komisija je pri odločanju o zahtevku za revizijo pregledala dokumentacijo o postopku oddaje predmetnega javnega naročila, pri čemer je vpogledala v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, dopis naročnika z dne 21. 12. 2023, poziv naročnika z dne 19. 10. 2023, v ponudbo izbranega ponudnika, vključno z njeno dopolnitvijo, in v izpodbijano odločitev o oddaji javnega naročila. Po pregledu navedene dokumentacije in po vpogledu v eCertis (<https://ec.europa.eu/tools/ecertis/#/homePage>) ter po preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika, je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med vlagateljem in naročnikom je spor glede vprašanja, ali je naročnik ravnal v skladu z določbami ZJN-3 in dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ko je ponudbo izbranega ponudnika ocenil za dopustno.

Dopustna ponudba je ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam

naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika (29. točka drugega odstavka 2. člena ZJN-3). Skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 sme naročnik javno naročilo oddati le ponudniku, čigar ponudba je dopustna. Naročnik namreč skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 (pregled in ocenjevanje ponudb ter način oddaje javnega naročila) odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku očita, da je sprejel ponudbo, (1) veljavnost katere je potekla oz. ki je bila predložena po poteku roka za oddajo ponudb, (2) ki ni v slovenskem jeziku oz. ni ustrezno prevedena v slovenski jezik in (3) s katero izbrani ponudnik ni dokazal neobstoja izključitvenega razloga iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3 skladno z določbami ZJN-3.

1. Glede veljavnosti ponudbe izbranega ponudnika

Naročnik je v 12.3. točki dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil:

»Ponudba mora biti veljavna najmanj 90 dni, šteto od roka za oddajo ponudb. V kolikor bo postopek oddaje javnega naročila trajal dlje, kot je predvideno, in bo treba podaljšati veljavnost ponudbe, lahko to stori ponudnik samoiniciativno ali na poziv naročnika«.

Med strankama ni sporno, da je izbrani ponudnik predložil ponudbo skladno s predhodno izpostavljeno zahtevo glede veljavnosti ponudbe, kar je potrjeno tudi z vpogledom v ponudbo izbranega ponudnika (obrazec *»Ponudba – ponudbeni predračun«*). Med vlagateljem in naročnikom prav tako ni sporno, da je veljavnost ponudbe izbranega ponudnika potekla, preden ga je naročnik z dopisom z dne 21. 12. 2023 pozval k podaljšanju veljavnosti ponudbe, kot tudi ne, da se je izbrani ponudnik odzval na dopis naročnika in je z dopisom z dne 11. 1. 2024 (v zahtevanem roku in v skladu z zahtevo naročnika) podaljšal veljavnost ponudbe do dne 22. 3. 2024.

Med strankama pa je sporno, ali je naročnik smel sprejeti ponudbo izbranega ponudnika, katere veljavnost je potekla oz. veljavnost katere je bila podaljšana po poteku njene veljavnosti. Vlagatelj zatrjuje, da ker je prvotna ponudba izbranega ponudnika potekla, neveljavni ponudbi pa ni mogoče podaljšati veljavnosti, je izbrani ponudnik z dopisom z dne 11. 1. 2024 predložil novo ponudbo, katere pa naročnik ni bi smel upoštevati.

Državna revizijska komisija je že večkrat zapisala (npr. v odločitvah v zadevah št. 018-219/2012, 018-345/2012, 018-013/2018, 018-044/2019 in 018-177/2020), da vprašanj, povezanih z možnostjo podaljšanja ponudb, predpisi o javnem naročanju ne urejajo in da je tovrstna vprašanja treba reševati z uporabo splošnih pravil obligacijskega prava. V skladu z Obligacijskim zakonikom (Uradni list RS, št. 83/2001 s sprem.; v nadaljevanju: OZ) je ponudba enostransko zavezujoče dejanje, ki mu pravo določa pravne posledice ter mu, če ponudnik ni izrazil drugačne volje, v določenem obdobju predpisuje obvezno moč. OZ v prvem odstavku 26. člena načeloma določa, da ponudba, v kateri je določen rok, do katerega mora biti sprejeta, veže ponudnika do izteka tega roka (veže ga obveznost, da v določenem obdobju ne bo odstopil od svoje ponudbe, ne da bi ga zato zadele pravne posledice). Položaj ponudbe, katere rok veljavnosti je pretekel, je urejen v 31. členu OZ (Zapozneli sprejem in zapoznela vročitev izjave o sprejemu), ki v prvem odstavku določa, da se z zamudo sprejeta ponudba šteje za novo ponudbo naslovnika, razen če ponudnik

naslovníku takoj sporoči, da velja pogodba za sklenjeno po prvi ponudbi. S tem pravilom je zakon določil poseben pogoj, pod katerim ima lahko zapozneli sprejem enake učinke kot pravočasni sprejem ponudbe. Pogoj za to je, da ponudnik naslovníku izrecno izjavi, da velja pogodba za sklenjeno po njegovi prvotni ponudbi. Na ta način dobi ponudnik, ki je od naslovníka prejel izjavo o sprejemu svoje ponudbe šele potem, ko je ponudbi že potekel rok veljavnosti v smislu prvega odstavka 26. člena OZ, v skladu z določbo prvega odstavka 31. člena OZ možnost sanirati naslovníkovo zamudo in s tem ohraniti svojo ponudbo v veljavi.

Iz navedenega je razvidno, da je sprejem ponudbe, katere rok veljavnosti je že potekel, odvisen od ravnanja strank. V postopku oddaje javnega naročila lahko naročnik ponudbo, kateri je potekel rok veljavnosti, izbere kot najugodnejšo in s tem prevzame tveganje, da (vključno uspešno izvedenemu postopku oddaje javnega naročila) pogodba ne bo sklenjena. V takšnem primeru je sklenitev pogodbe o izvedbi naročila odvisna (tudi) od volje izbranega ponudnika; če slednji (iz kakršnihkoli razlogov) pogodbe ne želi podpisati, ga naročnik ne more (več) prisiliti k sklenitvi pogodbe. Da bi se naročnik izognil omenjenemu tveganju, lahko v postopku oddaje javnega naročila, ob upoštevanju načela enakopravne obravnave ponudnikov, zaprosi za podaljšanje veljavnosti ponudb, katerim rok veljavnosti je že potekel, in to tako v primerih, ko je do poteka veljavnosti ponudb prišlo iz razlogov na njegovi strani, kot tudi v primerih, ko je do poteka veljavnosti ponudb prišlo zaradi razlogov, na katere naročnik ni mogel vplivati. Ponudnik pa se na drugi strani odloči, ali bo rok veljavnosti svoje ponudbe podaljšal ali ne oz. ali je še pripravljen pod ponujenimi pogoji izvesti javno naročilo.

Upoštevanje predstavljena izhodišča naročnikovega ravnanja v obravnavani zadevi, ko je izbranega ponudnika (z dopisom z dne 21. 12. 2023) pozval na podaljšanje veljavnosti ponudbe po poteku njene veljavnosti, ni mogoče označiti za neskladnega s pravili ZJN-3. Prav tako ni mogoče kot neskladnega s predpisi označiti ravnanja izbranega ponudnika, ki je z dopisom z dne 11. 1. 2024 podaljšal veljavnost svoje ponudbe, predložene dne 15. 9. 2023, do vključno dne 22. 3. 2024. Z omenjenim dopisom izbrani ponudnik, v nasprotju z mnenjem vlagatelja, ni predložil nove ponudbe, pač pa je v veljavi ohranil ponudbo, predloženo do poteka roka za predložitev ponudb. Posledično pa tudi ni mogoče kot nezakonitega označiti naročnikovega ravnanja, ko je sprejel ponudbo, katere veljavnost je potekla oz. veljavnost katere je bila podaljšana po poteku njene veljavnosti, zato gre revizijske navedbe v tem delu zavrnil kot neutemeljene.

2. Glede jezika ponudbe izbranega ponudnika

Vlagatelj zatrjuje, da se v ponudbi izbranega ponudnika, vključno z njeno dopolnitvijo, nahajajo dokumenti v tujem jeziku, ki niso prevedeni v slovenski jezik (obrazci »Izjava gospodarskega subjekta«, predloženi za nominirane podizvajalce, in dve notarski potrdili o overitvi podpisa oz. overitveni klavzuli), in neuradni prevodi v slovenski jezik (namesto uradnih prevodov), kar je v nasprotju z zahtevo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Revizijske navedbe vlagatelja glede izpolnjevanja obličnostnih (jezikovnih) zahtev predloženih dokumentov je treba presojeti z vidika prvega odstavka 36. člena ZJN-3 (jezik v postopku javnega naročanja), ki določa, da postopek javnega naročanja poteka v slovenskem jeziku, naročnik pa lahko v razpisni dokumentaciji določi, da smejo ponudniki svoje ponudbe predložiti delno ali v celoti v tujem jeziku, zlasti v delu, ki se nanaša na tehnične značilnosti, kakovost in tehnično dokumentacijo, kot so na primer prospekti, propagandni ter tehnični material in drugo. V izjemnih primerih, kadar ne obstaja dovolj ustrezno slovensko izrazoslovje na specifičnem tehničnem področju ali kadar to zahteva predmet javnega naročila, lahko naročnik pripravi dokumentacijo ali del dokumentacije v tujem jeziku. Če naročnik dovoli, da ponudnik predloži del ponudbene dokumentacije v enem od uradnih jezikov Evropske unije ali drugem tujem jeziku, mora naročnik

navesti, v katerem jeziku in za kateri del ponudbe gre. V skladu z drugim odstavkom 36. člena ZJN-3 lahko naročnik v primeru, če ob pregledu in ocenjevanju ponudb meni, da je treba del ponudbe, ki ni predložen v slovenskem jeziku, uradno prevesti v slovenski jezik, to zahteva in ponudniku določi ustrezní rok, stroške prevoda pa nosi ponudnik.

Naročnik je v točki 12.1. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil:

»Postopek javnega naročanja poteka v slovenskem jeziku. Vsi dokumenti, ki jih predloži ponudnik, morajo biti v slovenskem jeziku ali prevedeni v slovenski jezik«.

Vpogled v ponudbo izbranega ponudnika potrjuje vlagateljeve navedbe, kar med strankama tudi ni sporno, da je izbrani ponudnik za nominirane podizvajalce, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, predložil obrazce *»Izjava gospodarskega subjekta«* v angleškem jeziku.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je obrazec *»Izjava gospodarskega subjekta«* vnaprej pripravil naročnik, gospodarski subjekti pa so ga dopolnili s svojimi podatki (tj. naziv gospodarskega subjekta) in podpisom, s slednjim pa so podali izjave, ki izhajajo iz omenjenega obrazca. V ponudbi izbranega ponudnika, kot je to razvidno iz slednje in med strankama tudi ni sporno, se nahaja po sodnem tolmaču v angleški jezik preveden naročnikov obrazec *»Izjava gospodarskega subjekta«*. Nominirani podizvajalci, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, so izpolnili in podpisali po sodnem tolmaču v angleški jezik preveden naročnikov obrazec *»Izjava gospodarskega subjekta«*. Upošteva je predstavljeno dejansko stanje gre ugotoviti, da bi prevod obrazcev *»Izjava gospodarskega subjekta«*, ki so v angleškem jeziku, v slovenski jezik, pomenil, da bi izbrani ponudnik dokument, pripravljen v slovenskem jeziku, najprej prevedel v angleški jezik, nato pa ta angleški prevod prevedel nazaj v slovenski jezik. Ker je izbrani ponudnik izpolnjenim in podpisanim obrazcem *»Izjava gospodarskega subjekta«* v angleškem jeziku priložil tudi prevod naročnikovega obrazca (v slovenskem jeziku) v angleški jezik (posledično pa se je naročnik lahko z vsebino izjav, ki so jih gospodarski subjekti podali s podpisom tega obrazca v angleškem jeziku, seznanil na podlagi (uradnega) prevoda lastnega obrazca), Državna revizijska komisija ne more pritrditi navedbam vlagatelja, da je ponudba izbranega ponudnika pripravljena v nasprotju s točko 12.1. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Upošteva je navedeno gre zavrniti tudi revizijske navedbe, da izbrani ponudnik za nominirane podizvajalce, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, ni izkazal neobstoja razloga za izključitev iz 8.2.5. točke dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Vlagatelj namreč izpostavljene očitke utemeljuje na napačni predpostavki, in sicer, da naročnik obrazcev *»Izjava gospodarskega subjekta«* v angleškem jeziku ne bi smel upoštevati pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika.

Vpogled v ponudbo izbranega ponudnika potrjuje vlagateljeve navedbe, kar med strankama tudi ni sporno, da se v ponudbi izbranega ponudnika nahajata dokumenta *»Zaprisežena izjava gospodarskega subjekta«*, na katerem je notarsko overjen podpis zakonitega zastopnika podizvajalca Deloitte Zrt, Madžarska, oz. zakonitega zastopnika podizvajalca Deloitte Savjetodavne Usluge, d.o.o, Hrvaška, pri čemer sta notarski potrditvi o overitvi podpisa (oz. overitvena klavzula) v tujem jeziku (angleškem oz. hrvaškem jeziku) in nista prevedeni v slovenski jezik.

Čeprav notarska potrditev o overitvi podpisa (oz. overitvena klavzula) predstavlja del ponudbene dokumentacija, pa ta ne predstavlja elementa, ki bi bil relevanten za presojo dopustnosti ponudbe. Z overitvijo podpisa namreč notar potrdi, da je stranka vpričo njega podpisala listino oz. da je podpis, ki je že na listini, vpričo njega priznala kot svojega, medtem ko notar ni odgovoren za vsebino listine in dolžan ugotavljati resničnosti podatkov, navedenih v listini (gl. 64. člen Zakona o notariatu, Uradni list RS, št. 13/1994 s sprem.). Pri overitvi podpisa je tako bistveno, da je listino, iz katere izhaja izjava, podpisala tista oseba, ki je navedena kot podpisnik, posledično

pa je potrebno šteti, da je tudi izjava, ki izhaja iz listine, izjava podpisnika listine. Glede na predstavljen pomen notarske potrditve o overitvi podpisa (oz. overitvene klavzule) je po presoji Državne revizijske komisije predložitev notarske potrditve o overitvi podpisa (oz. overitvene klavzule) v angleškem oz. hrvaškem jeziku (ki ju naročnik, pa lastnih navedbah, razume in je lahko sam preveril dejstva, navedena v notarski potrditvi o overitvi podpisa), brez prevoda v slovenski jezik, mogoče šteti kot nebitveno pomanjkljivost ponudbe, ki jo lahko naročnik, skladno z zadnjo povedjo petega odstavka 89. člena ZJN-3, spregleda.

Med strankama je nesporno, potrjeno pa je tudi z vpogledom v ponudbo izbranega ponudnika, da je izbrani ponudnik v ponudbi predložil dokazila o izobrazbi za (nekatero) nominirane kadre v tujem jeziku, skupaj z lastnim prevodom teh dokazil v slovenski jezik. Izbrani ponudnik prevoda enega izmed dokazil o izobrazbi, ki je v tujem jeziku, v slovenski jezik ni predložil v ponudbo, je pa izbrani ponudnik (na podlagi poziva naročnika z dne 19. 10. 2023) dopolnil ponudbo z lastnim prevodom tega dokazila v slovenski jezik. Dejstvo, da prevodi dokazil o izobrazbi nominiranih kadrov niso opravljeni po sodnem tolmaču (pač pa gre za prevode izbranega ponudnika), priznavata tudi izbrani ponudnik in naročnik.

V nasprotju z mnenjem vlagatelja iz določb ZJN-3 ne izhaja, da bi naročnik smel pri pregledu ponudbe upoštevati le uradne prevode oz. prevode po sodnem tolmaču. Drugi odstavek 36. člena ZJN-3 ne določa, da je pri pregledu ponudb relevanten le uraden prevod v slovenski jezik. Nasprotno, iz dikcije, da »lahko« naročnik, če meni, da je treba del ponudbe uradno prevesti v slovenski jezik, to zahteva, je razvidno, da pri pregledu ponudb niso relevantni le uradni prevodi v slovenski jezik, pač pa lahko naročnik (po lastni presoji) upošteva tudi neuradne prevode v slovenski jezik, torej prevode, ki jih opravi ponudnik sam. Naročnik pa tudi v 12.1. točki dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni zahteval, da morajo ponudniki predložiti dokumente v tujem jeziku, prevedene v slovenski jezik po sodnem tolmaču, pač pa je zahteval zgolj, da ponudniki predložijo dokumente prevedene v slovenski jezik, in tako ni opredelil subjekta (ponudnik sam ali sodni tolmač), ki opravi prevod. Kot je zapisala Državna revizijska komisija že v svojih številnih odločitvah, od ponudnikov ni mogoče zahtevati več ali drugače, kot je od njih terjala vnaprej pripravljena dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila. Da bi bilo mogoče od ponudnikov zahtevati predložitev prevodov v slovenski jezik, opravljenih po sodnem tolmaču, bi morala takšna zahteva jasno, natančno in nedvoumno izhajati iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Ker torej naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni zahteval, da so ponudbeni dokumenti *uradno* prevedeni v slovenski jezik (takšna zahteva pa tudi ne izhaja iz določb ZJN-3), naročniku ni mogoče očitati kršitev, ko je pregled ponudbe izbranega ponudnika oprl na prevode, ki jih je opravil izbrani ponudnik sam.

3. Glede dokazil o neobstoju izključitvenega razloga iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je izbrani ponudnik v zvezi z izkazovanjem neobstoja izključitvenega razloga iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3 za podizvajalce iz Poljske, Madžarske in Hrvaške, predložil lastne izjave, ki pa so neupoštevne, ker pristojni organi omenjenih držav izdajajo potrdila, vezana na omenjeni izključitveni razlog. Vlagatelj še navaja, da je izbrani ponudnik sicer predložil tudi potrdila, izdana s strani pristojnih organov, vendar mu naročnik ni omogočil vpogleda v vsebino teh potrdil, zato vlagatelj domneva, da predložena potrdila ne dokazujejo neobstoja izključitvenega razloga.

Naročnik je v 8.2. točki dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila kot razlog za izključitev povzel določbo drugega odstavka 75. člena ZJN-3 in določil:

»Gospodarski subjekt ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ v skladu s predpisi države, v kateri ima sedež, ali predpisi države naročnika. Šteje se, da gospodarski subjekt ne izpolnjuje

obveznosti iz prejšnjega stavka tudi, če nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do roka za oddajo ponudbe. Gospodarskega subjekta se ne izloči, če gospodarski subjekt do roka za oddajo ponudb poravnane neplačane zapadle obveznosti, ki znašajo 50 eurov ali več in predloži vse obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih pet let do roka za oddajo ponudbe (drugi odstavek 75. člena ZJN-3)«.

Kot dokazilo o neobstoju tega izključitvenega razloga je naročnik zahteval izpolnjen obrazec ESPD in pojasnil, da če gospodarski subjekt v zvezi z izkazovanjem neobstoja tega razloga ne more pridobiti in predložiti zahtevnih dokumentov, ker država v kateri ima gospodarski subjekt svoj sedež, ne izdaja takšnih dokumentov, jih je mogoče nadomestiti z zapriseženo izjavo, dano pred pristojnim sodnim ali upravnim organom, notarjem ali pred pristojno poklicno ali trgovinsko organizacijo v matični državi te osebe ali v državi, v kateri ima gospodarski subjekt sedež.

V zvezi z revizijskimi navedbami glede načina dokazovanja neobstoja izključitvenega razloga iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3, gre najprej pojasniti, da skladno s prvim odstavkom 79. člena ZJN-3 naročnik ob predložitvi ponudb namesto potrdil, ki jih izdajajo javni organi ali tretje osebe, sprejeme ESPD, kot predhodni dokaz, da gospodarski subjekt ni v enem od položajev iz 75. člena ZJN-3 (prim. prvi odstavek 79. člena ZJN-3). Na podlagi sedmega odstavka 79. člena ZJN-3 naročnik pred oddajo javnega naročila od ponudnika, kateremu se je odločil oddati javno naročilo, zahteva, da predloži najnovejša dokazila v skladu s 77. členom ZJN-3, po potrebi pa tudi v skladu z 78. členom ZJN-3. Kot zadosten dokaz, da ne obstaja razlog za izključitev iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3, ZJN-3 v točki b) tretjega odstavka 77. člena določa potrdilo, ki ga izda pristojni organ v Republiki Sloveniji, drugi državi članici ali tretji državi. Če država članica ali tretja država takšnih dokumentov in potrdil ne izdaja ali če ti ne zajemajo vseh primerov iz drugega odstavka 75. člena tega ZJN-3, jih je mogoče nadomestiti z zapriseženo izjavo, če ta v državi članici ali tretji državi ni predvidena, pa z izjavo določene osebe, dano pred pristojnim sodnim ali upravnim organom, notarjem ali pred pristojno poklicno ali trgovinsko organizacijo v matični državi te osebe ali v državi, v kateri ima sedež gospodarski subjekt (četrti odstavek 77. člena ZJN-3).

Upoštevanje predstavljene pravne podlage je treba pritrditi vlagatelju, da iz določbe 77. člena ZJN-3 izhaja primarnost dokazovanja neobstoja izključitvenega razloga iz drugega odstavka 75. člena tega ZJN-3 z izpisi iz ustreznega registra oz. uradnih evidenc. Potrdila državnih organov je mogoče nadomestiti z izjavo ponudnika šele v primeru, če potrdil pristojnih organov v posamezni državi ni mogoče pridobiti ali pa če ne zajemajo vseh podatkov, na podlagi katerih je mogoče preveriti obstoj izključitvenih razlogov.

Na podlagi vpogleda v ponudbo izbranega ponudnika Državna revizijska komisija ugotavlja, da je izbrani ponudnik za vse nominirane podizvajalce predložil ESPD obrazec. Naročnik je izbranega ponudnika s pozivom z dne 19. 10. 2023 pozval na predložitev potrdil pristojnih organov, da so nominirani podizvajalci, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, do dne poteka roka za predložitev ponudb izpolnili vse obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti ter da imajo omenjeni gospodarski subjekti predložene vse obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih pet let do roka za oddajo ponudb. Ob tem je naročnik izbranega ponudnika (ponovno) seznanil, da v kolikor gospodarski subjekt ne more pridobiti in predložiti zahtevanih dokumentov, ker država ne izdaja takšnih dokumentov, jih je mogoče nadomestiti z zapriseženo izjavo, overjeno pri notarju ali na upravni enoti.

Na podlagi naročnikovega poziva je izbrani ponudnik predložil notarsko overjene izjave podizvajalcev, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, da ne obstoji izključitveni razlog, določen v 8.2. točki dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila oz. drugem odstavku 75. člena ZJN-3. Poleg tega je izbrani ponudnik predložil:

- za podizvajalca iz Srbije dokument »Potrdilo«, ki ga je izdala Republika Srbija, Ministrstvo za finance, Davčna uprava,
- za podizvajalce iz Poljske (tj. Deloitte Advisory Sp. z.o.o. Sp. k., Deloitte Advisory Sp. z.o.o. in Deloitte Digital Sp. z.o.o.) dokumente »Potrdila o poravnanih davčnih obveznostih oz. obvestilo o davčnih izostankih«, ki jih je izdal načelnik davčne izpostave v Varšavi oz. Lodžu,
- za podizvajalca iz Madžarske (tj. Deloitte Zrt.) dokument »Davčno potrdilo«, ki ga je izdala Nacionalna davčna in carinska uprava v Budimpešti,
- za podizvajalca iz Hrvaške (tj. Deloitte Savjetodavne Usluge, d.o.o.) dokument »Potrdilo«, ki ga je izdala Republika Hrvaška, Ministrstvo za finance, Davčna uprava.

Izbrani ponudnik je s tem, ko je za nominirane podizvajalce predložil tudi lastne izjave teh podizvajalcev, zavzel stališče, da ustreznih potrdil pristojnih organov ni moč pridobiti.

Upošteva je dokumentacijo, ki jo je predložil izbrani ponudnik, in na podlagi vpogleda v eCertis gre ugotoviti, da je izbrani ponudnik za nominirane podizvajalce s sedežem na Poljskem, Madžarske in na Hrvaškem predložil potrdila, ki jih izdajajo pristojni organi teh držav v zvezi s plačevanjem davkov. Da izbrani ponudnik za podizvajalce iz Poljske, Madžarske in Hrvaške ne bi predložil potrdil, izdanih s strani pristojnih organov teh držav, vlagatelj v zahtevku za revizijo ne zatrjuje. Nasprotno, vlagatelj zatrjuje, da je izbrani ponudnik za nominirane podizvajalce iz teh držav predložil potrdila, izdana s strani pristojnih organov zadevnih držav.

V zvezi z vlagateljevimi pomisleki o vsebinski ustreznosti predloženih dokazil za nominirane podizvajalce s sedežem na Poljskem, Madžarske in na Hrvaškem, gre ugotoviti, da iz predloženih potrdil, ki so jih izdali pristojni organi teh držav, ne izhaja, da bi pri nominiranih podizvajalcih obstajal izključitveni razlog. Iz vseh potrdil je namreč razvidno, da so imeli podizvajalci na dan izdaje potrdila (dve potrdili sta bili izdani pred potekom roka za predložitev ponudb, dve potrdili pa po poteku roka za predložitev ponudb) plačane davke. Vendar pa zgolj na podlagi predloženih potrdil dokazil, ki izkazujejo stanje na dan izdaje potrdila, ni mogoče že zaključiti, da pri nominiranih gospodarskih subjektih ne obstoji izključitveni razlog, določen v 8.2. točki dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila oz. drugem odstavku 75. člena ZJN-3. Izpostavljena potrdila namreč izkazujejo stanje na dan izdaje potrdila in ne stanja na dan poteka roka za predložitev ponudb, kot je to zahteval naročnik v pozivu z dne 19. 10. 2023, poleg tega omenjena potrdila ne vsebujejo informacij glede predložitve vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja. Izpostavljena potrdila, ki so (tudi po navedbah vlagatelja) izdana s strani pristojnih organov zadevnih držav, tako ne zajemajo vseh primerov iz drugega odstavka 75. člena ZJN-3 oz. 8.2. točke dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, zato je primarnost dokazovanja s potrdili državnih organov mogoče (skladno s četrtem odstavkom 77. člena ZJN-3) nadomestiti z lastno izjavo, kar je izbrani ponudnik tudi storil, saj je, kot že pojasnjeno, poleg potrdil državnih organov predložil tudi overjene izjave nominiranih podizvajalcev.

Upošteva je navedeno gre zavrniti navedbe vlagatelja, da dokazila, ki jih je v zvezi z izključitvenim razlogom iz 8.2. točke dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila oz. drugega odstavka 75. člena ZJN-3 predložil izbrani ponudnik za nominirane podizvajalce, niso skladna z zahtevo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v povezavi s 77. členom ZJN-3 in da predloženih notarsko overjenih izjav nominiranih podizvajalcev, da ne obstoji omenjeni izključitveni razlog, ni mogoče upoštevati. Posledično naročniku ni mogoče očitati kršitev določb ZJN-3, ko je na podlagi predložene dokumentacije zaključil, da pri nominiranih podizvajalcih iz Poljske, Madžarske in Hrvaške ne obstoji izključitveni razlog, določen v 8.2. točki dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila oz. drugem odstavku 75. člena ZJN-3, vlagateljeve revizijske navedbe v tem delu pa gre zavrniti kot neutemeljene.

4. Sklepno

Upošteva je navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni izkazal naročnikovih kršitev določb ZJN-3 ali dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika. Državna revizijska komisija je zato, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, vlagateljev zahtevkov za revizijo zavrnila kot neutemeljen.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zahteva tudi povračilo stroškov postopka pravnega varstva. Ker vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel, povrnitev stroškov pa je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, zavrnila vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Povrnitev stroškov postopka pravnega varstva je v vlogi, s katero se je izjasnil o zahtevku za revizijo, zahteval tudi izbrani ponudnik. Državna revizijska komisija je zahtevo izbranega ponudnika za povračilo stroškov zavrnila, saj je ocenila, da v konkretnem primeru prispevek izbranega ponudnika k rešitvi zadeve ni bil bistven in ni pripomogel ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve ter da posledično priglasi stroški izbranega ponudnika niso bili potrebni (četrti in osmi odstavek 70. člena ZPVPJN).

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vložijo neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Samo Červek, univ. dipl. prav.,
predsednik Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj – po pooblaščenju,
- izbrani ponudnik – po pooblaščenju,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.